ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
Дата
ВСС 2945 12-10-2026

ЧРЕЗ
ПРОКУРОРСКАТА КОЛЕГИЯ НА
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
ДО ДИРЕКТОРА НА
БЪЛГАРСКИ ИНСИТУТ ЗА ПРАВНИ
ИНИЦИАТИВИ
Г-ЖА БИЛЯНА ГЯУРОВА-ВЕГЕРСЕДЕР

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ГЯУРОВА-ВЕГЕРСЕДЕР,

На въпросите, които, на основание чл.15, ал.1 от Правилата за произвеждане на избори на ВСС от съдии, прокурори и следователи, сте задали към мен, в качеството ми на кандидат на изборен член на Прокурорската колегия на ВСС от професионалната квота, Ви представям своите виждания:

ПО ОБЩИТЕ ВЪПРОСИ:

1-ви въпрос: **„Каква е Вашата оценка за ефективността на настоящия Висш съдебен съвет за осигуряване и отстояване на независимостта на съдебната власт и отделните магистрати, например като при случаите със съдия Владислава Цариградска, съдия Ивайло Йосифов, прокурор Ивайло Занев, прокурор Иво Илиев, разкритията около кръга на Петьо Петров - „Еврото" и Мартин Божанов - „Нотариуса"? Какво бихте променили, ако Ви изберат за член на ВСС при изпълнение на тези правомощия и задължения?“**

Отговор: Като незадоволителна оценявам дейността на настоящия ВСС за осигуряване и отстояване на независимостта на съдебната власт и отделните магистрати. Макар формално да са приети Стандарти за независимостта на съдебната власт и Механизъм за действие на Съдийска колегия на ВСС в случай на засягане на независимостта и опити за оказване на натиск върху съдиите и съда, приети от СК на ВСС, както и Механизъм за публична реакция на Прокурорската колегия на ВСС в случаи на засягане на независимостта и доброто име на прокурорите и следователите, приети от ПК на ВСС, най-драстичните обществено известни случаи, при които се изискваше незабавна реакция на ВСС, при изясняване и осветляване на проблемите, останаха без ефективна реакция от органа, призван да отстоява независимостта на съдебната власт и отделните магистрати. Цитираните от Вас случаи, въпреки създадената в СК на ВСС Временна комисия за проверка на съпричастност на съдии по случая „Мартин Божанов – Нотариуса“, на практика останаха без изясняване и най-вече осветляване на зависимостите. Зависимостите и механизмите на влияние в съдебната власт около кръга на „Петьо Еврото“ и „Осемте джуджета“ не бяха изяснени нито от ВСС, нито от прокуратурата. Напротив – няколкото публично огласени магистрати, съпричастни към тези кръгове, дори и след медийното им осветляване, заемат и продължават да заемат магистратски постове, в това число и на административни ръководители, и кариерният им възход продължи, осигурен от настоящия ВСС. По случая с колегата Иво Илиев също не ми е известно някакво развитие,

с изключение на публикуван в Регистъра на случаите на посегателство срещу независимостта на съдебната власт призив за по-бързо разкриване на извършителя. По отношение на колегата прокурор Ивайло Занев ПК изобщо не взе отношение. Изключително показателен за неефективността на институционалната реакция на ВСС е и казусът със съдия Ивайло Йосифов, по т. нар. случай „Драго каза ...", при който, вместо да бъдат изяснени всички факти и обстоятелства, на практика подалият сигнал колега беше подложен на институционално унижение.

В този контекст, в случай, че бъда избран за член на ВСС от квотата на прокурорите, бих настоял отново да се изяснят в дълбочина случаите на зависимост, които не получиха убедителен отговор както за обществото, така и за професионалната общност. Защото няма как да се извърши промяна от лица, които са били свързани с Петьо Петров „Еврото" и Мартин Божанов „Нотариуса", и с кръговете около тях. Дейността на Петров и Божанов трябва да се разследва и обществото следва да научи за нея, а също така и да се оповестят магистратите, спадащи към кръговете около тях и свързани с тяхната дейност. Тогава ще излязат зависимостите на магистратите и може да се обясни тяхното професионално поведение и кариерно развитие. За съжаление, и към днешна дата усещането за съществуване на подобни кръгове на задкулисието не е преодоляно, макар формално ресторант „Осемте джуджета" и Клуб „SS" да не функционират и дейността на „Еврото" и „Нотариуса" да е преустановена.

Личното ми убеждение е, че ВСС е длъжен да реагира при всеки сигнал за посегателство върху независимостта и доброто име на орган на съдебна власт и на всеки магистрат, като се създаде реално действащ механизъм за изясняване на обстоятелствата, включително, и ако е необходимо чрез провеждане на разследване, и заемане на ясна и мотивирана позиция на ВСС по всеки един казус. Наред с това, в светлината на стандартите за независимост на съдебната власт, следва да се приемат такива, които да са относими за прокурорите и следователите, идентични с приложимите за съдиите, при отчитане спецификата на дейността.

2-ри въпрос: **„Какво е Вашето мнение за възможността да бъдат отзовавани изборни членове на ВСС от професионалната квота?"**

Отговор: По отношение на предсрочното прекратяване на мандата на изборен член на ВСС е належащо да се обмисли и предложи промяна в чл. 130, ал. 8 от Конституцията на Република България, като на конституционно ниво се предвиди възможността мандатът на изборен член на ВСС да се прекратява предсрочно освен в хипотезите на т. 1-4, и в случаите на тежко нарушение или системно неизпълнение на служебните задължения, както и действия, които накърняват престижа на съдебната власт така, както това е предвидено за магистратите, според чл. 129, ал. 3, т. 5 от ЗСВ. Наред с това, влязло в сила решение за установяване на конфликт на интереси също следва да бъде регламентирано като основание за предсрочно прекратяване на мандата така, както това е сторено за главния инспектор и инспекторите към ВСС, в чл. 48, ал. 1 от ЗСВ, вр. чл. 132а, ал. 10 от Конституцията. При възприемане на тези допълнения, спрямо изборните членове на ВСС, по реда на чл. 27, ал. 6 от ЗСВ (която също следва да претърпи редакция), процедурата по предсрочно освобождаване би могла да започне не само по искане на най-малко петима от членовете на пленума на ВСС или на трима от членовете на съответната колегия, но и по искане на една пета от действащите съдии, прокурори или следователи. Това би запълнило

съществуващият правен вакуум, който беше установен и при функционирането на настоящия ВСС, в дейността на който не бяха изолирани примерите най-малко на действия, уронващи престижа на съдебната власт или съдържащи данни за наличие на конфликт на интереси на изборни членове на ВСС, спрямо които нямаше никаква институционална реакция.

3-ти въпрос: **„На какъв профил и на какви конкретни професионални и морални качества ще държите, когато се наложи да избирате главен прокурор на Република България във Вашия мандат, ако бъдете избран за член на Висшия съдебен съвет?"**

Отговор: Според мен бъдещият главният прокурор следва да бъде магистрат с около 30 годишен стаж в съдебната система, което означава, че е с богат практически и житейски опит. Задължително следва да е работил като прокурор, което би му позволило да познава нейната структура, организация и функциониране. Ако е работил само в прокуратурата - да е преминал през всички нива и да е достигнал поне до апелативно ниво, като неговата кариера да се дължи само на добрата му работа. Да познава структурата на Върховна касационна прокуратура и да има виждане за нейното реформиране;

- да има авторитет сред колегите и правната общност и това да се дължи на професионалната му работа, етичното и вежливо отношение към тях. Да е диалогичен; да изслушва своите опоненти, да взима решения въз основа на обективни факти и закона и да може ги отстоява;
- да няма каквито и да е съмнения за политическа обвързаност или политически пристрастия, поради което не следва да е заемал длъжност като министър или заместник-министър, а през последните 15 години да не е бил член на ВСС, административен ръководител или заместник на административния ръководител, назначен от по-ниско ниво. Неговото кариерно развитие следва да се дължи единствено на добрата му професионална работа през годините, а не на кадруване от ръководството на прокуратурата и Прокурорската колегия /ПК/ в нарушение на закона, морала и правилата. Това изискване е абсолютно необходимо, защото фигурата на главния прокурор има огромно значение за така исканата промяна в прокуратурата. Считам, че това личност може да се ползва с доверие сред магистратите и обществото;
- да е доказал в професионалния си и частен живот своята устойчивост на външни влияния, внушения и обвързаности, като същевременно да има способността да отстоява както личната си независимост, така и тази на институцията и на всеки един прокурор, работещ в нея;
- да има безупречно етично поведение, да е почтен, справедлив и да няма никакви съмнения за корупционни обвързаности. Да не е наказван дисциплинарно;
- да представи концепция за развитието на прокуратурата, промените, които следва да се предприемат, за да се повиши качеството на прокурорската работа, така че прокуратурата да може да изпълнява конституционните си задължения, да има предвидимост в работата й и да може да се възстанови общественото доверие в нея.

4-ти въпрос: **„Една от широко дискутираните теми в магистратските среди е тази за възнагражденията и начина на определянето им. Какво е Вашето мнение по въпроса - смятате ли, че разликата във възнагражденията между инстанциите е прекомерна? Необходимо ли е законово закрепване на критериите за определяне на възнагражденията на всички нива в системата?"**

Отговор: Да, считам че разликата във възнагражденията между инстанциите е прекомерна. Настоящият ВСС е правил усилия за преодоляване на дисбаланса на възнагражденията между различните нива в органите на съдебна власт. Въпреки това, безспорно, разликата между тях е значителна. Разлика следва да има между отделните нива с оглед различните отговорности, но не трябва да бъде прекомерна. Една от основните задачи на новия ВСС е да извърши анализ и оценка на сегашните нива на възнаграждения и да създаде механизъм за преодоляване на тези прекомерни разлики. В процеса трябва да бъдат взети предвид становищата на магистратите от различните нива на органите на съдебна власт, при съобразяване с актуалните бюджетни възможности. Доколкото в закона са определени възнагражденията за най-високата и най-ниска магистратска длъжност, определянето на възнагражденията в тези параметри на отделните нива е от компетентност на ВСС в рамките на неговата оперативна самостоятелност и закрепването им в закон би било в противоречие с Конституцията и форма на посегателство върху независимостта на съдебната власт, както това бе сторено с последните изменения на ЗСВ, с обвързване на най-ниската магистратска длъжност с депутатската заплата.

5-ти въпрос: **„При разработването на представената от Вас концепция използвали ли сте система с генеративен изкуствен интелект или софтуер, базиран на големи езикови модели?“**

Отговор: При изготвяне на концепцията не съм използвал система с генеративен изкуствен интелект или софтуер, базиран на големи езикови модели.

ПО ВЪПРОСИТЕ ПО КОНЦЕПЦИЯТА МИ:

1-ви въпрос: **„На стр. 2 от мотивите към кандидатурата ви изразявате тежка, негативна оценка към дейността на ВСС, а за ПК казвате, че се е съобразявал изцяло с главния прокурор. Според Вас на какво се дължи това *„отличане“* на ПК. И как може да бъде предотвратено то? С какво ще си обясните мълчаливото поведение на прокурорите при така описаното от Вас положение на ПК? Моля посечете данни за реакция от Ваша страна на дейността на ПК е изтеклия й мандат?“**

Отговор: Независимо от конституционните и законови гаранции за независимостта на съдебната власт при станалите скандали, които разтресоха не само съдебната власт, но и цялото общество, се видяха зависимостите на съдебната власт от изпълнителната и законодателна власт и от отделни лица. ПК изцяло се съобразяваше с главния прокурор и за мен това се дължеше на обстоятелството, че всички членове на ПК са били действащи прокурори, повечето от тях от районно и окръжно ниво, и те следваше да се върнат обратно на работа в прокуратурата като прокурори по време на мандата на главния прокурор. След като законодателят им отне кариерния бонус, всеки член на съвета следваше да се върне на длъжността, която е заемал преди да стане член на ВСС. Единствената възможност да заеме по-висока позиция в йерархията (заместник на главния прокурор, заместник на апелативен прокурор и пр.) можеше да стане само със съгласието на главния прокурор. Ето защо никой от членовете на съвета не се осмеляваше да се противопостави на главния прокурор, а гласуваше за всички негови предложения. Обяснимо е и решението на парламента за ПК от квотата на Народното събрание да не се предлагат действащи прокурори. Всички членове на ПК от новосформирания ВСС, които след изтичането на мандата им ще се върнат на работа като прокурори, ще се върнат по време на мандата на новия главен прокурор, който те ще изберат. За членове на ПК, които са заемали длъжност на високо ниво – в апелативна

или Върховна касационна прокуратура, това не е от такова значение, за разлика от тези, които са заемали длъжност в районно или окръжно ниво. Това „отвличане", както е наречено във въпроса Ви, може да бъде преодоляно, като за членове на ВСС от квотата на прокурорите се избират нови хора, с доказан професионализъм и почтеност, изградили кариерното си израстване на труда си, подчинен на принципите на независимост и върховенство на закона и които да са без всякакво съмнение в начина на кариерното си развитие; получаването на награди или привилегии от досегашното статукво, както и от това, предхождащо го в прокуратурата и ПК на ВСС от петнадесетина години.

По отношение на въпроса Ви за реакцията ми на досегашната дейност на ПК, следва да отбележа, че, за разлика от членовете на ПК, в своята работа винаги съм прилагал само закона такъв, какъвто е. Функционалните ми задължения като прокурор във ВКП в отдел „Съдебен", направление „Наказателно – съдебен надзор", не предполага допирни точки с дейността на членовете на ПК.

2-ри въпрос: **„На стр. 7 от концепцията Ви правите две предложения - административният ръководител да получи *„възможност да изразява становище относно постъпилите кандидатури за съответния орган в рамките на конкурсното производство"*, и членовете на конкурсните комисии да имат задължително комплексна оценка *„много добра"* от последната атестация. На същата страница се позовавате на опита си като председател на две конкурсни комисии за длъжността *„прокурор"* във ВКП. Как съвместявате даването на глас на административния ръководител в конкурса с описаните от Вас зависимости, които поражда йерархията в прокуратурата?"**

Отговор: В Концепцията си съм посочил, че през годините ролята на административните ръководители рязко се ограничи, като в същото време отговорността им нарасна. И ако това е оправдано и резонно за съда, предвид принципите на съдийското самоуправление и засилената роля на общите събрания на съдиите, то в прокуратурата, която е призвана да осъществява надзор за законност и да охранява в пълна степен охранените и накърнени обществени отношения, би следвало да се дискутира ролята на административния ръководител при организационно-административната дейност на съответната прокурорска структура, която от административна гледна точка е йерархична по своя характер. Следва да се помисли върху това, с оглед обстоятелствата, че административният ръководител на съответната прокуратура носи отговорност за структурата, която управлява, но няма възможност да участва в определянето на състава на тази структура, дали не следва да му се осигури възможност да изразява становище относно постъпилите кандидатури за съответния орган в рамките на конкурсното производство. Кадровият състав на една прокуратура е от ключово значение за успешното ѝ функциониране не само с оглед индивидуалните професионални и нравствени качества на всеки отделен прокурор, но и предвид организационните и комуникационни умения и възможността за работа в екип, каквито безспорно се изискват във фазата на досъдебното производство.

Посочил съм също така в концепцията, че ПК гласуваше всички предложения на главния прокурор за административни ръководители. Реално избор при две или повече кандидатури не се извършваше, а се гласуваше предложението на главния прокурор. Не знам случай главният прокурор да се е изказал положително за една кандидатура, а ПК на ВСС да е назначил друг кандидат за административен ръководител. Това означава, че тези

административни ръководители са повече от лоялни към главния прокурор, но в същия момент това не означава, че те не си изпълняват задълженията като административни ръководители. На някои места те имат подкрепата на звеното, което ръководят, или на част от прокурорите. Административните ръководители са част от състава на прокуратурата и назначени вече - носят отговорност за ръководената от тях структура. Към днешна дата на някои от тях им е изтекъл мандатът и има вече обявен конкурс, на други е към своя край и ще трябва да се обяви конкурс. Тези въпроси вече ще се решават от новия ВСС, а за прокурорите и следователите - от ПК на ВСС. Всички предложения, които съм направил в концепцията във връзка с провеждането на конкурсите изисква законодателна промяна. До извършването на законодателна промяна, новият ВСС следва да спазва закона такъв, какъвто е. Следва да се избира най-добрата кандидатура след обсъждането на всички кандидатури от ПК. Както при изборите на административни ръководители на съдилищата и тук следва да се вземе предвид от ПК на ВСС становището на прокурорите от звеното, взето на общо събрание относно кандидатурите за административен ръководител на това звено. Вече назначен този административен ръководител носи отговорност за работата на звеното, което ръководи. В тази връзка предложението ми е за законодателна промяна относно провеждане на конкурсите, която да се състои в следното: конкурсната комисия да предложи на административния ръководител за заемане на длъжността двама или трима прокурори, които са кандидатствали за място в това звено и са получили най-високите оценки. Административният ръководител, след провеждане на общо събрание на прокурорите от звеното и обсъждане на кандидатурите, и след вземане на решение на общото събрание кой прокурор да бъде назначен, да предложи на ПК на ВСС назначаването му, като към предложението приложи протокола от общото събрание на прокурорите, подписан от всеки участник. По този начин административният ръководител и прокурорите от съответната прокуратура ще могат да изразят мнението си и да участват във взимането на решението за прокурора, с който ще работят заедно.

За осигуряване на професионална, компетентна и обективна оценка на кандидатите в конкурсите за кариерно израстване, е необходимо те да бъдат оценявани от доказани и утвърдени професионалисти, които осъществяват функциите си безупречно. Ето защо считам, че членовете на конкурсната комисия, освен на изискванията посочени в чл.189, ал. 9 от ЗСВ, на които трябва да отговарят, следва да имат положителна комплексна оценка „много добра" от последната атестация, което би било гаранция за кандидатите, че същите са оценявани от колеги, които осъществяван своите професионални ангажименти над средния стандарт, притежават достатъчни професионален опит и умения, както и безупречна професионална репутация.

3-ти въпрос: **„На стр. 8 от концепцията Ви предлагате създаването на регистър за делата, по които прокуратурата е осъдена по ЗОДОВ, данните от него да се вземат предвид при атестирането и да се предоставят на конкурсните комисии. Пишете също, че *„в някои случаи тези действия са умишлени, но поради някакви причини не е потърсена наказателна или дисциплинарна отговорност"*. Как гарантирате, че такъв регистър няма да се превърне в механизъм за наказване на прокурори заради изхода на делото и в стимул да не се повдигат обвинения по трудни казуси? Какъв филтър предвиждате между обективната отговорност на държавата и личната отговорност на магистрата? И щом твърдите, че в някои случаи действията са били умишлени — в периода 2013-2015 г. Вие сте ръководил сектор „Ревизионен" и сектор „Инспекторат"**

във ВКП: имало ли е такива случаи и, ако да - в колко случая лично сте предложил дисциплинарно или наказателно производство и какъв е бил изходът?"

Отговор: За времето, праз което съм ръководел сектор „Ревизионен" в отдел „Инспекторат" и сектор „Инспекторат" в отдел „Административен" не съм попадал на такива случаи.

Първият случай, на който попаднах, бях прокурор в отдел „Съдебен и изпълнение на наказанията", сектор „Наказателно – съдебен". След като се запознах с делото, което ми беше разпределено, бях силно възмутен от действията на наблюдаващия прокурор, че за първи и последен път изготвих и депозирах сигнал до отдел „Инспекторат" на ВКП, в който посочих, че е наложително да се извърши проверка на този прокурор. Не знам какво стана с моя сигнал. След няколко години на бюрото ми дойде отново това дело. Следваше да се изготви искане за възобновяване на основание влязло в сила решение на ЕСПЧ. След като се запознах с решението на ЕСПЧ установих, че в мотивите му се съдържаха същите констатации, които бях установил и посочил в сигнала си до отдел „Инспекторат" на ВКП. Тогава направих справка и установих, че въпросният прокурор се беше издигнал и работеше вече в окръжната прокуратура.

Друг драстичен случай беше през 2026 г., когато с бездействията и действията на наблюдаващия прокурор беше осуетено налагането на санкция на извършителя на престъплението. И тъй като престъплението беше извършено в изпитателния срок, в резултат на постановяване на оправдателната присъда, не беше търпяно и отложеното наказание. Самият наказателен съд, в постановения окончателен съдебния акт, беше посочил, че вина за оправдаването на подсъдимия има наблюдаващия прокурор. И в този случан действията на наблюдаващия прокурор бяха възмутителни.

И в двата случая, които Ви привеждам като примери, това е констатация на наказателния съд, който е разглеждал делата. За такива дела имам предвид, когато наказателния съд сам е констатирал неправомерното поведение на наблюдаващия прокурор.

Тук не става въпрос за дела, по които наблюдаващият прокурор си е изпълнил задълженията, събрал е възможния обем доказателства, внесъл е делото в съда с обвинителен акт, но поради нови доказателства, събрани в хода на съдебното следствие или назначени повторни експертизи, които дават различен механизъм на деянието или причина за настъпилия резултат, е била постановена оправдателна присъда, а в последствие прокуратурата е осъдена по ЗОДОВ.

4-ри въпрос: **„На стр. 4-5 от концепцията Ви сочите, че назначаването на заместници от по-ниско ниво *„се превърна в повсеместна практика". Добавяте,* че *„Предвиденото изключение в закона е превърнато в правило".* Как би следвало, според Вас, да се изчисти системата от кариерно развитие „по изключение"?"**

Отговор: Нормално и логично е за заместник на административния ръководител да се назначава магистрат, който е от съответния орган на съдебна власт. Принципът на екипността предполага административният ръководител сам да посочва своите заместници. Само че, докато в съда предложенията на административния ръководител за заместници се предлагат на общо събрание на съответния съд и номинираните се изслушват от съдиите от този съд, то в прокуратурата предложението на административния ръководител за заместник не се съгласува с никого. Не случайно, в чл. 169, ал. 2 от ЗСВ законодателят е предвидил такова изключение, защото има случаи, при които, с настъпването на определени

факти, един орган на съдебната власт не може да функционира нормално, а няма обявен конкурс за годината, или магистратите в съответния орган не желаят да участват в ръководния екип. Във всички случай прилагането на изключението следва да бъде много добре мотивирано и подкрепено със съответните аргументи за неговата наложителност. Един от възможните механизми за „изчистване" на системата е чрез приемането на законодателна промяна така, че всеки един назначен заместник-административен ръководител да се върне на длъжността, която е заемал като следовател, прокурор или съдия, т. е. в органа, където е заемал тази длъжност преди да стане заместник на административния ръководител на по-горен орган. Друга възможност е и в органите на съдебната власт от прокуратурата да се предвиди, че административният ръководител винаги е длъжен да представи номинацията си пред магистратите от съответния орган (общо събрание), на което да се изслуша предложения за заместник и да се вземе съответното решение, което да се приложи към предложението на административния ръководител. Обикновено, съдейки от кариерното израстване на някои магистрати, назначаването им за заместник на административния ръководител на по-горно ниво, не само че е кариерно израстване при заобикаляне на конкурсното начало, но и трамплин при кандидатстването за административен ръководител на същия орган, но вече от позицията на магистрат от съответното ниво. Ето защо, считам че за „изчистването" на системата, в конкурсите за административен ръководител на един орган на съдебна власт следва да се преценява по какъв начин кандидатът е заел длъжността в този орган – дали чрез конкурс, или при изключението за заместник-административни ръководители по чл. 169, ал. 2, изр. 2-ро от ЗСВ.

10.10.2026 г.

С УВАЖЕНИЕ:

Атанас Гебрев